

O IX. kongresu ZK Jugoslavije

Med 1256 delegati in gosti na IX. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije od 11. do 15. marca letos v Beogradu sta bila tudi naša sodelavca tov. CIRIL HABE, diplomirani ekonomist, delegat in tov. BORUT ŠNUDERL, diplomirani pravnik, gost.

Po vrnitvi iz Beograda sem ju naprosil za krajši razgovor, za razgovor o njunih vtisih in o njunem mnenju o delu kongresa. Zatorej sem jima postavil naslednja vprašanja:

1. Kaj je na vas na IX. kongresu ZKJ napravilo največji vtis?

CIRIL HABE

Bil sem prvič na tako pomembnem zboru in se človeku veliko stvari vtisne v spomin. Vendar bi le poskušal izluščiti tisto, za kar menim, da je istočasno pomembna komponenta IX. kongresa, to je sproščenost vzdušja ter velika aktivnost delegatov v razpravah v komisijah. Naj povem, da je bilo od 1256 delegatov prijavljenih za razpravo skoraj 500. To je med drugim dalo kongresu resnično delovno značaj.

BORUT ŠNUDERL

Na IX. kongresu je bila predstavljena vsa Jugoslavija. Na njem so govorili o večini težav, ki nas tarejo, vendar je kljub dokaj različnim interesom posameznih panog in področij vladala med delegati velika enotnost glede nadaljnega razvoja našega gospodarstva in samoupravne družbe, temelječe na samostojno in svobodno delujočih članih.

2. Se vsak kongres naše partije je doslej pomenil prelomnico z nečim. Kaj je bilo to po vašem mnenju na zadnjem kongresu?

CIRIL HABE

Noben kongres ne dobi svoje zgodovinske vrednosti, če sprejetih stališč ne realiziramo. Če tako ocenjujemo, v čem je prelomni značaj IX. kongresa, potem bi bilo to naslednje:

— nova metoda formiranja politike jugoslovanskih komunistov ter afirmiranje demokratizacije znotraj same organizacije ZK,

— odločenost, da realiziramo družbeno in gospodarsko reformo. Realizacijo tega bo pomenilo, da bomo s tako imenovanim jugoslovanskim konceptom razvoja socializma dokončno uspeli. IX. kongres

Ciril Habe, delegat na IX. kongresu ZKJ

KOMUNISTIČKA STRANA SLOVENSKA

CELOZAVODNY VÝBOR PRI N. P. GUMARNE 1. MAJA PÚCHOV

Komunistična partija Slovaške

Centralni odbor pri narodnem podjetju GUMARNE 1. MAJ PÚHOV

Tovarniška organizacija Zveze komunistov Jugoslavije
Tovarniška sindikalna organizacija

Uprava tovarne

S A V A

K r a n j

Dragi tovariši!

Dovolite da vam v imenu komunistov in nepartijcev pošljemo najprizirnejše pozdrave in čestitke ob 50-letnici ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije.

Tradicija odnosov in sodelovanja naših narodov, kakor tudi skupna usoda v borbi zoper fašistične sovražnike so zelo bogate. Te bratske odnose v ničemer ni spremenilo niti obdobje stalinističnega terorja v mednarodnem delavskem gibanju in vaša partija je bila ena izmed prvih, ki je politično in moralno podprla prepoved na češkoslovaškem januarja 1968 in pri svojih stališčih vedno ostaja.

Tako vaše stališče nas tudi v današnjih težkih pogojih prepričuje, da so naši cilji, usmerjeni k demokratičnosti, pravilni. Obenem to utrjuje naše prepričanje, da tako skupaj z vami in drugimi komunističnimi partijami izpolnjujemo tudi našo internacionalno obveznost — prispevati s svojim delom za to, da bi komunistični ideali postali privlačni za delavski razred celega sveta.

Prosimo vas, da naše čestitke ob 50-letnici ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije posredujete vašemu delavstvu. Zagotavljam vam, da bomo z naše strani storili vse, kar je v naših močeh za nadaljnji razvoj uspešnega sodelovanja tudi z vašim podjetjem, pa naj bo to izmenjava tehničnih in drugih izkušenj in razvoj medsebojnih odnosov.

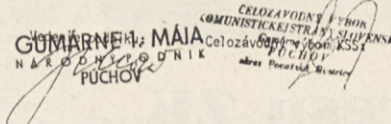
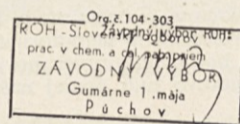
Ob zasedanju IX. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, katerega delo pazljivo spremljamo, vam želimo mnogo uspehov pri uresničevanju njegovih sklepov.

S pozdravom DELU ČAST

Tovarniški sindikat

Uprava podjetja

Tovarniški odbor KP Slovaške

je imenoval ta koncept samoupravni socializem. Vsebina le-tega je v tem, da v pogojih blagovno tržnih odnosov delovna organizacija skrbi za razširjeno reprodukcijo in da ji zato morajo ostati tudi materialna sredstva. Trga pa ne prepuščamo stihiji, temveč ga z družbenimi plani usmerjamo.

Kongres ni bil le manifestacija enotnosti v dogovoru in zato bomo uspeli.

BORUT ŠNUDERL

Teško je govoriti o prelomnici, vendar menim, da je kongres zelo jasno in soglasno sklenil, da je treba reformo nadaljevati. Čeprav se nam včasih zdi, da je razpravljanje, o reformi, za reformo ipd. že malo preveč, je vendar treba upoštevati, da je ob izvajanju reforme prišlo do mnogih težav in da so zato mnogi želeli, naj se omili. Kongres je jasno sklenil, da to ni mogoče.

CIRIL HABE

Teorija o omejeni suverenosti, ki se je pojavila v razvoju socializma, je izredno nevarna ter jo je IX. kongres obsodil. Ta teorija je pripeljala v letu 1968 do žalostnih dogodkov v ČSSR. Po mojem mnenju je neudeležba predstavnikov češkoslovaške partije na IX. kongresu rezultat stopnjevanja pritiska Sovjetske zveze po lanskoletnih dogodkih.

BORUT ŠNUDERL

Čeprav se predstavniki vzhodnih držav in ČSSR niso udeležili kongresa, je vendar število pisem, ki so jih naši prijatelji poslali iz ČSSR, število brzojav, ki sta jih dobila kongres in naše veleposlaništvo v Pragi, jasen dokaz, kakšno je stališče ljudstva te države do naše dosedanje politike in do sklepov kongresa.

Seminar za predsednike svetov delovnih enot (zborov delavcev) DE in njihovih namestnikov

Izobraževalni center je 13. marca organiziral na Bledu seminar za predsednike svetov delovnih enot in njihovih namestnikov. Namen seminarja je bil seznaniti vse prisotne, posebno pa tiste, ki so letos prvič v vlogi predsednika ali podpredsednika sveta delovne enote, o načinu organizacije dela in upravljanja podjetja, o gospodarskem načrtu kot instrumentu za upravljanje in vodenje podjetja.

Vendar so bile te teme samo osnova, težišče pa je bilo na razpravi, ki je bila precej živahna in raznolika. Moram reči, da so prisotni prikazali vse naše napake in pomanjkljivosti z veliko realnostjo, prosili na nasvete, kako in na kakšen način naj se oni, kot predsedniki ali podpredsedniki lotijo reševanja vsega tega.

Zaključnemu delu seminarja je prisostvoval v imenu direktorja dr. Premru in udeležence v njegovem imenu tudi pozdravil. V kratkem je opisal sedanje gospodarske razmere v podjetju in na koncu obljubil vso pomoč strokovnih služb delu organov upravljanja po delovnih enotah.

Ob zaključku seminarja je tov. Rakovčeva na željo udeležencev obljubila, da bodo podobne seminarje še organizirali in da bodo na njih določili še več časa za razprave.

Junija srečanje jugoslovanskih gumarjev — športnikov v Kranju

Športniki vseh večjih jugoslovanskih podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo gumenih izdelkov, so dogovorjeni, da se vsako leto srečajo na enem kraju in se pomerijo v nekaterih športnih zvrsteh.

Doslej so bile takšne športne manifestacije gumarjev leta 1967 v Zagrebu in lani v Borovu. Kot tretje prizorišče tega zanimivega tekmovanja, za katerega se je udomačilo skrajšano ime gumijada, pride letos na vrsto Kranj. Naša tovarna bo torej gostitelj športnikov, ki bodo nastopili na III. gumarskih športnih igrah. Prireditve bo v soboto in nedeljo, 21. in 22. junija, po večini v kranjskem športnem parku.

Na sporedu obsežnega dvo-dnevnega programa je tekmovanje v skupno osmih športnih panogah: v atletiki, kegljanju, namiznem tenisu, nogometu, odbojki, rokometu, streljanju in v šahu.

Za izvedbo te velike športne prireditve je bil imenovan posebni prireditveni odbor, ki že nekaj časa pripravlja vse potrebno, da bo ob koncu junija srečanje mladih gumarjev iz celotne države kar najbolj zanimivo in uspešno. Delo je razdeljeno med posamezne komisije, kot je npr. tekmovalna, sodniška, propagandna, komisija za sprejem gostov, komisija za prehrano in prenočišča itd. Priprave lahko tako potekajo intenzivnejše in kvalitetnejše; širši

(Konec na 4. str.)

Vprašanja? odgovori!

Vprašanja o zobozdravstvu in restavraciji

VPRAŠANJE:

Zakaj ni urejeno zobozdravstveno varstvo naših delavcev?

ODGOVOR:

dr. JAKA VADNJAL, obratni zdravnik

Leta 1961 je tovarna Sava kupila bivšemu zdravstvenemu domu Kranj zobni stol in ga podarila, Zdravstveni dom pa naj bi kot profiuslugo opravljala zobozdravstvene usluge za delavce naše tovarne.

Dogovorjeno je bilo, da sprejme zobna ambulanta v Zdravstvenem domu Kranj vsak mesec 25 pacientov, ki pa se lahko zdravijo pri tistem zobozdravniku, ki si ga sami izberejo.

Tak dogovor sta potrdila upravni odbor Save (pod predsedstvom tov. Matije Gogale) in upravni odbor Zdravstvenega doma Kranj.

Ta dogovor je Zdravstveni dom spoštoval približno 3 leta, nakar je samovoljno prenehal sprejemati naše bolnike.

Obratna ambulanta in tovarna sta večkrat zahtevali odgovor za tak postopek, vendar je bil odgovor vedno isti, češ da zobna ambulanta pri Zdravstvenem domu Kranj ne dobi denarja za našo tovarno.

Po nekajkratnem spraševanju se nismo več pogajali z Zdravstvenim domom Kranj, ker so nam ob neki priliki povedali, da je vsak trud zaman.

Znano je, da Zdravstveni dom Kranj dobi omejena sredstva, ter da dela samo toliko, kolikor je sredstev.

Zakaj je samo toliko sredstev, ter zakaj se zobozdravstvena služba ne uredi tako, kot bi bilo potrebno, o tem bi morali sklepati samoupravni organi Zdravstvenega doma in strokovni svet zdravstvenega centra za Gorenjsko. Toda eden kot drugi nista prišla dalj kot samo do ugotavljanja dejanskega stanja.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA:

Kljub temu, da odgovor ni popoln, ga objavljamo z namenom, da bi se kdo v podjetju lotil reševanja tega problema.

VPRAŠANJE:

Kako je z ureditvijo problemov v delavski restavraciji?

ODGOVOR:

PAVLE GANTAR, vodja delavske restavracije

Sedanji prostori delavske restavracije so bili predvideni za precej manjše število delavcev, kot pa jih je danes v tovarni. Tej nerazveseljivi ugotovitvi se (moramo) prilagoditi tudi mi. Poskušamo vse, da bi delavcem v njihovem polurnem odmoru kar najbolj ustregli. Menim, da upravičeno lahko rečem — da si naše delavke prizadevajo, da kar

najhitreje postrežejo. Več kot delati se pa ne da... Lani in letos smo začeli prodajati več novih jedi (predvsem hladnih) z namenom, da bi izpolnili čimveč želja. Pa še vedno občutimo, da je izbira premajhna. Kako bo v prihodnje?

V dolgoročnem programu razvoja naše tovarne (do l. 1973!) je predvidena gradnja nove menze.

V delovni enoti polizdelki pnevmatike je zaenkrat urejena improvizirana jedilnica, ki pa je zelo skromno opremljena. V novi avtopnevmatikarni (sedaj v gradnji, op. ured.) je predvidena tudi sodobna jedilnica — in na to čakamo. Računamo, da bo ta jedilnica začela obratovati že letos.

Tudi v starih prostorih nameravamo podaljšati jedilnico. Prav sedaj tečejo pogovori, da bi nam odstopili še del stavbe (naprej od sedanje jedilnice).

S to rešitvijo bi dosegli dvoje:

- uredili bi linijo razdeljevanja toplih obrokov,
- predstavili bi lahko bife na ustrežnejši prostor;

V jedilnici nameravamo postaviti avtomat za oranžado in s tem »izločiti« iz vrst tiste, ki si želijo potešiti žejo.

Tudi kvaliteto hrane skušamo izboljševati in — kot kaže — nam to sicer počasi, a zagotovo uspeva, saj se v menzi hrani vsak dan več naših delavcev; če pri tem upoštevamo še določen odstotek stalno odsotnih (bolni, na dopustih idr.), potem je več kot na dlani, zakaj pri nas vedno večji »dren«.

Gotovo je, da so želje naših delavcev še precejšnje in povsem opravičene. Skupno s strokovnimi službami bomo naredili vse, da bi problem delavske restavracije čimprej rešili.

Na koncu samo še skromna želja:

Dosledno upoštevajte razporede malic! S tem bo vsaj 10 odstotkov manj težav.

VPRAŠANJE:

Ali je možno, da bi naši delavci dobili v tovarni zajtrk?

ODGOVOR:

Že v prejšnjem odgovoru sem povedal, da v sedanjih prostorih delavske restavracije ni možno izpolniti vseh želja naših delavcev. Če bi hoteli prodajati pri nas tudi zajtrk, bi to zahtevalo nove naprave in nove delavce, ki pa ne bi bili v celoti — ves delovni dan — zaposleni.

Zato o zajtrku še ne moremo govoriti, saj so na vrsti najprej topli obroki, hladne jedi in kosilo.

Peter Žigante, referent za družbeni standard in upravnik počitniških domov

O IX. kongresu ZK Jugoslavije

4. Delo kongresa bo imelo za gospodarsko in politično življenje v SFRJ daljnosežne posledice. Kakšne pa so zdaj konkretne naloge komunistov, npr. pri vas, v Savi?

CIRIL HABE

Naloge, ki izhajajo iz kongresnih resolucij (sprejete so bile tri resolucije) lahko v grobem razdelimo v

— naloge na področju organiziranja racionalnega samoupravljanja. Dolžni smo vložiti večji napor v uveljavitev samoupravnih organov v delovnih enotah. Delo pri nadaljnji integraciji umskega in fizičnega dela kot temu pravimo, v okviru samoupravljanja ter uveljavljanje odgovornega samoupravljanja brez raznih primesi idej o anarhičnosti, neelastičnosti ipd.,

— naloge s področja gospodarjenja ter področja ustvarjanja in delitve dohodka in razvojne politike. Kongres je sprejel stališče o formiranju dolgoročne razvojne politike gospodarstva. V našem podjetju imamo zato nalogo, da naš srednjeročni program še bolj obdelamo ter iz njega pripravimo program razvoja za daljši rok. S tem bomo omogočili hitrejšo realizacijo gospodarske reforme,

— organizacija ZK mora poskrbeti za nadaljnji idejni razvoj same organizacije ZK v podjetju.

BORUT SNUDERL

Dosedanja savska praksa je v celoti v skladu z dokumenti kongresa tako za gospodarjenje kot tudi za samoupravljanje in jo tudi potrjujejo. Točneje rečeno, dokumenti kongresa so v celoti v skladu z našimi samoupravnimi, organizacijskimi in drugimi predpisi, s sklepi drugih političnih organizacij v tovarni. Razlika je le v praksi, ko včasih ne realiziramo oz. se ne ravnamo po sprejetih sklepih in verjetno je naša konkretna naloga, da to razliko odpravimo in da v bodoče bolj spoštujemo tisto, za kar smo se dogovorili.

J. S.

Kako bomo letovali?

Pusti dnevi marca nas sicer še ne opominjajo na dopust, toda turistična podjetja, domovi in hoteli se nanj že pripravljajo.

Če nam letošnje zimsko vreme ni bilo najbolj naklonjeno, bodimo vsaj optimisti, da bo letos več sončnih in toplih dni (kakor lani!) in to v tistih mesecih, ki so po koledarju »dopustovski«.

Kako in kje bomo letos letovali Savčani?

Med kolonami motoriziranih, na pol motoriziranih in nemotoriziranih, ki se bodo valile proti morju, bo prav gotovo tudi precej naših delavcev.

Ta presneti kolektivni dopust in šolske počitnice pa marsikomu onemogočajo, da bi se nasončil in nakopal ob našem domu v Crikvenici. Kam torej?

Odgovarja: tov. PETER ŽIGANTE, referent za družbeni standard in upravnik počitniškega doma v Crikvenici:

Komaj so se umaknili zadnji zimski dnevi in z njimi vse neprijetnosti in tegobe letošnje sorazmerno dolge zime, smo se znašli v prvih spomladanskih dneh. Marsikoga je verjetno nehotelo spreletela misel, za koliko in kam letos na dopust.

Tako kot dosedaj bomo tudi letos v začetku aprila predlagali organom upravljanja politiko letovanja in cene za tekoče leto. Naš predlog bo obsegal:

1. Organizacijo letovanja v naših počitniških domovih in najetih kapacitetah.

2. Cene dnevnih penzionov v naših počitniških domovih za savske letovalce in druge turiste, ki v času, ko doma ne zasedajo popolnoma naši letovalci.

3. Regresiranje dopustov za člane kolektiva in za nepreskrbljene svojece.

Na začetku bi rad poudaril, da so se priprave za letovanje letos pričele nekoliko poprej kot druga leta. To pa zaradi tega, ker je za letošnje letovalno sezono treba računati s skoraj eno tretjino večjim številom letovalcev. Upoštevati moramo, da se je kolektiv

po spojitvi s Standardom povečal za skoraj 500 ljudi. Poleg tega je treba računati tudi na običajni letni porast števila interesentov za letovanje. Če v podjetju ne bi imeli kolektivnega dopusta, bi se v naših počitniških domovih lahko zvrstilo precej večje število letovalcev kot se sicer. Kljub temu upamo, da bomo lahko zagotovili letovanje večini interesentom.

Letošnji kolektivni dopust bo od 12. do 27. julija. V tem času bomo lahko razporedili za letovanje okoli 310 naših delavcev in njihovih svojcev. Če bodo dopustniki sami dobro razporedili svoj dopust, jih bo v našem domu lahko letovalo dosti več, kot če bodo vsi čakali na kolektivni dopust. Predlagamo, da se o tem pravočasno pogovorite z vodjem svoje delovne enote.

Vsem, ki imajo več kot 14 dni dopusta in nameravajo letoovati v naših počitniških domovih in če lahko dopust koristijo pred ali po kolektivnem dopustu, priporočamo, da si izberejo najugodnejši čas letovanja. Ker v času kolektivnega dopusta običajno opravljamo v tovarni remont, ki »vežejo« precej delavcev iz pomožnih dejavnosti, bomo le-te lahko razporedili v kasnejši čas. Letos bomo v Crikvenici razpolagali predvidoma s 150 ležišči. Temu primerno bo urejeno tudi ostalo: gostinske kapacitete in sedišča.

Interesenti za letovanje v drugih domovih bodo letos lahko izbirali med Rabatom na Rabu in Vodiciami pri Sibeniku. Tu nameravamo najeti nekaj ležišč pri turističnem podjetju Alpe Adria iz Ljubljane. Sodelovanje s tem podjetjem je že tradicionalno in do sedaj smo bili vedno zadovoljni z njihovimi uslugami. Poleg dobre slovenske kuhinje in udobnih ležišč bodo letos sami organizirali prevoze letovalcev v obe smeri.

Torej toliko o možnostih letovanja.

Kakšne pa bodo letos cene dnevnih penzionov?

Po analizi lanskoletnih stroškov poslovanja v počitniškem domu Crikvenice in podražitvi sob za

10 do 12 %, povečanju osebnih dohodkov zaposlenih za 15 % in podražitvi življenjskih potrebščin za cca 6 %, bi se morala cena dnevnega penziona povečati za približno 10 %, to je 2,80 N din. Penzion bi bil torej 30,80 N din.

Iz dosedanjih izkušenj lahko sklepamo, da bomo ustvarili nekaj dohodka s prometom v bifeju in z oddajanjem letovalnih kapacitet drugim interesentom. Ta dohodek lahko porabimo za kritje povečanih stroškov poslovanja doma. Primerjava predloga naših cen s cenami najetih letovalnih kapacitet kaže, da so v naših cenah vkalkulirani samo materialni stroški in osebni dohodek delavcev doma.

Organom upravljanja podjetja bomo predlagali naslednje:

počitniški dom v Crikvenici

1. Domači letovalci

a) člani kolektiva in njihovi nepreskrbljeni svojci

— sobe 28,00 N din

— vikend hišice 24,00 N din

b) preskrbljeni svojci

— sobe 30,00 N din

— vikend hišice 28,00 N din

c) letovalci drugih kolektivov, s katerimi podjetje poslovno sodeluje in najamejo določeno število ležišč najmanj za 60 dni (Anhovo) 34,00 N din

d) turisti, ki letujejo preko potovalnih agencij, s katerimi imamo pogodbo za najmanj 60 dni

— sobe I. kategorije 36,00 N din

— sobe II. kategorije 34,00 N din

Iz dosedanje prakse sodeč, bo tudi letos letovalo precejšnje število naših delavcev v najetih domovih pri Alpe-Adria, zato tu navajamo tudi cene, ki bodo veljale na Rabu in v Vodicih pri Sibeniku

— Vodice pri Sibeniku

● v sezoni od 1. 7. do 31. 8.

● pred sezono in po njej

(maj, junij, september in oktober)

sobe II. kat. sobe III. kat.

38,00 N din 35,00 N din

30,00—35,00 N din 25,00—35,00 N din

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Kaj delajo?

Marsikdo od vas — vsaj starih Savčanov — ne ve, da imajo tudi v sedanjem obratu IV svojo razvojno skupino strokovnih delavcev, razdeljeno podobno kot pri nas v raziskovalne in operativne tehnologe, ki rešujejo tekoče probleme proizvodnje.

Prav gotovo ne moremo dati prednosti enemu ali drugemu delu, kajti raziskovanje in nemoten

razvojna služba Standarda organizacijsko vključila v razvojno tehnološki sektor združenega podjetja. Prejšnja razvojna služba je bila sestavljena iz treh grup — grupa za umetno usnje, za naravno usnje in kemijske izdelke. Te grupe v okviru RTS v enakem sestavu tudi po združitvi delajo na isti problematiki naprej.

Janez Bohorič, dipl. inž., vodja razvojne skupine za umetno usnje

potek proizvodnje gresta z roko v roki. Pa vendar se pri vsakem delu pojavljajo spetifčne težave ali pa značilni uspehi. Kaj in kateri? O tem sem želel zvedeti, ko sem se odločil, da pripravim skromno reportažo o delu razvojne skupine umetnega usnja v obratu IV.

Kot vedno v primerih, ko pišemo o naših delovnih enotah, sem za razgovor najprej prosil tov. Janeza Bohoriča, dipl. inž., vodjo razvojne grupe za umetno usnje.

V razvojni skupini za umetno usnje trenutno delata dva inženirja, trije tehniki in dve skupini delavcev za delo na laboratorijskem stroju. Razvojnega laboratorija se pri svojem delu poslužuje tudi operativna tehnološka grupa pri reševanju tekoče tehnološke problematike in za niansiranje-pripravljanje zahtevnih barvnih nians umetnega usnja za tekočo proizvodnjo. Zaradi obsežnega programa dela obeh skupin delamo v dveh izmenah.

Zdenka Kunčič, dipl. inž., tehnolog za umetno usnje

1. Tov. Bohorič, bi hoteli našim bralcem najprej razložiti organizacijo vaše grupe in povedati število delavcev v enoti?

Po integraciji med podjetjema Standard in Sava se je prejšnja

Obe grupi kljub obilici dela in pomanjkanju ustreznih prostorov kar lepo sodelujeta.

2. Bi hoteli le v grobem opisati delo v razvojnem laboratoriju?

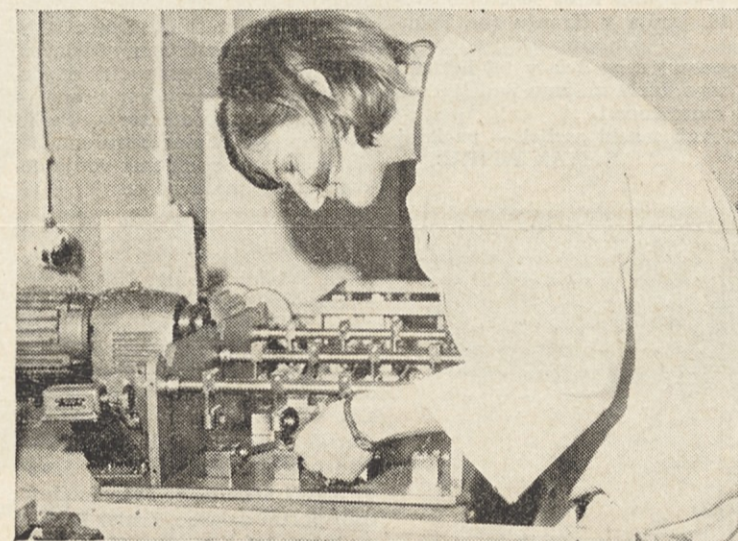
Delno ste dobili na to vprašanje

odgovor že preje, lahko pa še tole:

Naš proizvodni program obsega več vrst penjenega in nepenjenega umetnega usnja na osnovi polivinilklorida, poliakrilatno umetno usnje in celo vrsto artiklov brez tekstilne podloge, ki jih s skupnim imenom označujemo kot folijo.

Vsi ti artikli, ki so našli svoje široko področje uporabe v čevljarstvu, galanteriji, tapetništvu, industriji pohištva in drugod, so zelo podrejeni modnim muham kupcev. Zato jih je treba stalno spreminjati in dopolnjevati. Poleg kvalitete je pomemben še oprjem, debelina, barva, desen itd. Vse to pa ni mogoče doseči brez množice poskusov. Če k temu pristajemo še delo na razvijanju novih vrst umetnega usnja — pri katerem imajo zopet glavno vlogo poskusi — si našega dela brez razvojno tehnološkega laboratorija sploh ne moremo predstavljati. Poudariti moram, da smo za ta namen relativno dobro opremljeni. Laboratorijski nanašalni stroj nam ob tem — pretežno empiričnem — delu prihrani mnogo stroškov, ki bi se jim težko izognili, če bi hoteli vse eksperimentalno delo, potrebno pri razvijanju novih proizvodov — opraviti v obratu. V laboratoriju je namreč v zmanjšanem merilu možno izvesti skoraj vse faze izdelave umetnega usnja, tako da lahko proizvodnja in razvojno delo potekata vzporedno. S takim načinom dela pa število poskusov na proizvodnih strojih lahko omejimo na najmanjše potrebno število.

3. Kaj vam povzroča največ težav?

Tatjana Stepišnik, kontrolni tehnik

Logično je, da se tudi pri našem delu srečujemo s številnimi težavami. Ob relativno dobri opremljenosti tehnološkega laboratorija trpimo veliko pomanjkanje aparatov za preizkušnje umetnega usnja. Služba kontrole kakovosti, ki nam analizira vzorce, je s spremljanjem kvalitete tekoče proizvodnje tako obremenjena, da nam dostikrat ne more kontrolirati vzorcev tako hitro, kot bi mi želeli, tržišče pa postaja vedno zahtevnejše in želi z novimi izdelki vedno pogosteje imeti tudi ateste.

Trenutno smo na tesnem tudi s prostori, vendar so perspektive tu lepše, saj bo z dograditvijo laboratorija za fizikalne meritve kontrola sprostila del naših prostorov, naš delovni prostor pa se bo povečal tudi ob preselitvi razvojne skupine za kemijske izdelke v obrat II.

Omenjene rešitve so nujne, saj si v sedanjih razmerah ne moremo zamisliti okrepitev razvojne skupine z novimi sodelavci, kar pa nam narekuje obsežen program dela. Razvoj umetnega usnja v svetu gre zelo hitro naprej, na trgu se pojavljajo stalno nove vrste, ki po svojih lastnostih daleč prekašajo umetno usnje na bazi polivinilklorida — in če hočemo kot proizvajalci umetnega usnja vsaj na domačem trgu predstavljati tisto, kar smo predstavljali do sedaj, bomo morali čimprej tudi mi usmeriti dejavnost v to smer. To pa ne bo tako enostavno, saj je izdelava teh vrst umetnega usnja dosti zahtevnejša od izdelave polivinilkloridnega umetnega usnja. Priprava in vpeljava take proizvodnje pa zahteva novo opremo in nove kadre.

JOŽE STULAR

Kako bomo letovali?

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

— Rab
 ● v sezoni 1. 7. do 31. 8.
 ● pred sezono in po njej (maj, junij, september in oktober)
 sobe II. kat. sobe III. kat.
 37,00 N din 30,00 N din
 34,00 N din 31,00 N din

K stroškom letovanja je treba pristihi še turistično takso.

Predvidevamo, da bo regres za letovanje tudi izplačan pred kolektivnim dopustom vsem članom kolektiva. Regres bodo dobili vsi, ki bodo 15. do 20. julija letos

imeli 6-mesečno neprekinjeno zaposlitev v podjetju. Regres dobe po 90. členu pravilnika o delitvi sredstev skupne porabe vsi člani delovne skupnosti Sava, ne glede na to, kdaj in kje koristijo letni dopust.

Višina regresa je naslednja:
 — člani delovne skupnosti 300,00 N din
 — nepreskrbljeni otroci članov kolektiva 100,00 N din

V eni prihodnjih številkih bomo posredovali nekaj podatkov, s katerimi si bo bralec lahko ustvaril približno sliko kraja, kjer želi letovati (kolikor tega že ne pozna). Menimo, da bo za marsikoga odločilna cena dnevnega penziona, zato bomo najprej pisali o

— počitniškem domu v Crikvenici ter o
 — počitniškem domu na Pokljuki.

Ko bomo dobili natančnejše informacije od podjetja Alpe-Adria, bomo tudi o tem več pisali v časopisu ali informatorju.

Vse informacije v zvezi z letovanjem lahko dobite ustno ali po telefonu v oddelku za družbeni standard, interna 220, obrat II.

Sedem grehov ogroža naše zdravje

Okoli 400 zdravnikov iz vseh delov ZR Nemčije je sodelovalo na nedavnem kongresu za praktično medicino v Bad Gasteinu.

Glavna tema je bila »sedem grehov našega današnjega človeka«.

Dr. Sheetzmayr iz Augsburga je povedal, da mora zdravnik vsakega pacientu svetovati in ga opozoriti na bolezni, katerim se lahko izogne.

Znano je, da se danes pogosto srečujemo s problemom prezaposlenosti in s tem tudi funkcionalnimi boleznimi, to so razne nevroze in psihoze, ki so v teh grehilih močno zastopane.

V kratkem bomo skušali po sklepu tega kongresa posredovati »pregled grehov«, v katerem bomo navedli napake današnjega življenja.

treba ta pojav sistematično odpravljati s prevzgojo, če nečemo, da bo bodoče narodno zdravje ogroženo.

»Tudi neočiščeni zrak«, je dejal dr. H. Qettel iz Ludwigshafena, »je nevaren za naše zdravje, prav tako je velika nevarnost v pitni vodi in onesnaženi vodi.«

»V zraku je precej ogljikovega monoksida, ki je zelo nevaren, nevarnejši od avtomobilskih izpušnih plinov v zraku. Tako pridejo v mestnih četrtih na račun tudi nekadilci, ki dan na dan vdihavajo ta nečisti zrak. Za kadilce pa je situacija še slabša. Od tod tudi toliko rakastih obolenj,« je dejal prof. dr. Keller iz Mainza.

ALKOHOL

Največ težav pri nas in tudi v svetu povzroča še vedno alkoholizem, s katerim se medicina največ ukvarja. Dr. W. Mende je povedal, da je v Zvezni republiki Nemčiji okoli 350.000 alkoholikov, od tega 30.000 žensk.

Tudi pri nas je alkoholizem postal družben problem. Število al-

koholikov se iz dneva v dan večja.

Veliko ljudi je, ki mislijo, da najdejo v alkoholu svoje zadovoljstvo, mislijo, da postajajo junaki, tembolj pa je žalostna resnica, ko postanejo zopet trezni.

Vse kronične alkoholike je treba pripraviti do zdravljenja. Zelo dober način zdravljenja je z injekcijami magnezijevih soli. Seveda pa je v veliki meri odvisen uspeh od alkoholika samega.

DEBELOST

Ne samo pri nas, tudi v svetu je vedno večji problem nevarnega debeljenja. Strokovnjaki trdijo, da od bolezni v zvezi s prehrano umre največ ljudi, več kot zaradi drugih. Zaradi nepravilne in čezmerno prehrane prihaja do sladkornih obolenj, povečanega krvnega pritiska in večjega števila srčnih kapi, poapnenja žil, izlivov krvi v mozeg in še več drugih komplikacij.

Priporočamo jesti večkrat, pa po malem, ne pa samo tri obilne obroke na dan.

Po MTT

(Dalje prihodnjič)

KAJENJE

Za najtežji greh današnjega časa velja kajenje, predvsem kronično zastrupljanje s cigaretami.

Zelo nevarno je, če kadijo mladi ljudje, ki bi s tem radi pokazali, da so odrasli. Prof. dr. E. L. Wyden iz New Yorka meni, da bo

